

«Ο αγνοούμενος»

Όταν είδα για πρώτη φορά το έργο της Αλιγιέ Ουμμανέλ, λεγόταν «Kayır». Ήταν στη σκηνή του Τουρκοκυπριακού Δημοτικού Θεάτρου Λευκωσίας και παιζόταν φυσικά στη γλώσσα που γράφτηκε. Τώρα λέγεται «Ο αγνοούμενος», παίζεται στα ελληνικά και είναι παραγωγή του Σατιρικού Θεάτρου. Η Αλιγιέ Ουμμανέλ σκηνοθέτησε και τις δύο παραστάσεις. Είχα πολλές επιλογές αυτή την εβδομάδα. Επέλεξα να γράψω για ένα έργο στο οποίο έχω αναφερθεί παλαιότερα, στην τουρκοκυπριακή του παραγωγή. Θέλω να τεκμηριώσω την επιλογή μου.

Στην πρώτη συνάντηση με το έργο η ατμόσφαιρα ήταν πολύ φορτισμένη. Ο κόσμος επικοινωνούσε έντονα με τα δρώμενα και τα λεγόμενα στη σκηνή. Αισθανόμουν ότι παρευρίσκομαι ως παρατηρητής σε κάτι πολύ ιδιωτικό, σε μια οικογενειακή, σοβαρότατη συζήτηση, σε ξένη κηδεία. Είχε κηδεία στο έργο, κηδεία αγνοουμένου. Είχε μια οικογένεια γύρω από μια μορφή απουσίας. Πατέρας χωρίς γιο, γυναίκα χωρίς άντρα, γιος χωρίς πατέρα. Ο γέρος χαμένος στην παλιά οργή και τον πόνο. Ο χρόνος για τη γυναίκα ξεθωριάζει σταματημένος, όπως σε παλιές φωτογραφίες. Ο νέος αγανακτά με το βάρος που πρέπει να αναλάβει σαν σκυτάλη από τους μεγαλύτερους. Η κύρια εντύπωση –πόσο αναγνωρίσιμα είναι τα συναισθήματα των ηρώων, πόσο, δυστυχώς, οικείες οι καταστάσεις, αν ήταν στα ελληνικά, εντελώς σαν δικό μας θα φαινόταν.

Και τώρα είναι στα ελληνικά. Παίζεται για μας, απευθύνεται σε μας. Δεν το βιώνω ως επανάληψη. Σκέφτομαι πόσο έχουμε συνηθίσει σε βίους παράλληλους. Έχουμε συνηθίσει να βρίσκουμε εξ αποστάσεως διαφορές και ομοιότητες, αναλόγως οπτικής γωνιάς, μεταξύ των δύο πραγματικότητων. Η έκφραση «άλλη πλευρά» μπορεί να έχει διαφορετικό νόημα για τον καθένα, όμως λειτουργεί διαχωριστικά ακόμα και γι' αυτούς που διασχίζουν τη

ΘΕΑΤΡΟ
ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ
ΜΟΛΕΣΚΗ

διαχωριστική γραμμή.

Τώρα ένα έργο έχει διασχίσει αυτή τη γραμμή. Σε καλή μετάφραση από τη Βάσω Γιαννακοπούλου, με επιμέλεια της Μαρίας Σιακαλλή, και με πιο οικείο υποκριτικό τρόπο, εκτίμησα ακόμα πιο πολύ το κείμενο της Αλιγιέ. Το εύρημα του παραλληλισμού της ιστορίας του αγνοούμενου με τις σκηνές από τον «Άμλετ» λειτουργεί πολύ εύστοχα στο κείμενο και μεταφέρεται αποτελεσματικά στην παράσταση του Σατιρικού. Σ' αυτό συμβάλλει και η σκηνογραφία του Χάρη Καυκαρίδη. Ο Άντονι Παπαμιχαήλ στον διπλό ρόλο του νεαρού άντρα και του Άμλετ καταφέρνει να απελευθερώνει σταδιακά τη δυναμική των δύο υποκριτικών γραμμών. Όσο ο ήρωάς του συνειδητοποιεί τη σημασία της απώλειας του πατέρα του, τόσο καλύτερα παίζει τον μονόλογο του Άμλετ για την τραγικά βραχεία ύπαρξη του ανθρώπου, για το αδιανόητο μυστήριο του θανάτου. Σωστοί στους ρόλους τους ο Γιώργος Μουαΐμης, η Χριστίνα Χριστόφια, ο Διομήδης Κουφτερός, ο Ιζέλ Σεϊλανί. Όμως η σημαντικότερη καινούρια εντύπωση από τη μεταφορά του «Αγνοούμενου» «από δω» ήταν το σπάσιμο του ... συνήθους παραλληλισμού, του «εδώ δεν ξεχνάμε τα δικά μας, εκεί δεν ξεχνούν τα δικά τους». Ο λόγος της Αλιγιέ πλήγωνε πιο πολύ, σαν δίκοπο μαχαίρι, και «αυτή την πλευρά» και «την άλλη». Πλήγωνε όμως και η πενιχρή προσέλευση του κοινού στη μόλις δεύτερη παράσταση που παρακολούθησα. Άραγε επειδή το παρελθόν, όπως λέει ο ήρωας του έργου, μας τραβάει πίσω; Άραγε επειδή χάνουμε ακόμα ένα... μομέντουμ;

ΘΕΑΤΡΟ
ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ
ΜΟΛΕΣΚΗ